

In zijn schaduw zullen wij leven...

2008 (c) R. Brinkman, Evangelische Baptisten Gemeente, Leek.
<http://www.ebgleek.nl>

Klaagliederen 4

12 De koningen der aarde hadden het niet geloofd,
noch al de bewoners der wereld,
dat een tegenstander of vijand zou komen
binnen de poorten van Jeruzalem.
13 Het is om de zonden harer profeten,
de ongerechtigheden harer priesters,
die in haar midden vergoten
het bloed van rechtvaardigen.
14 Zij wankelden als blinden op de straten,
bezoedeld met bloed;
wat zij niet aanroeren mochten,
raakten zij aan met hun kleren.
15 Wijkt! Onrein! riep men hun toe,
wijkt, wijkt, raakt niet aan!
Dat zij vlieden, ja rondzwerfen; dat men zegge onder de volkeren:
Zij mogen hier niet langer blijven!
16 De HERE zelf heeft hen verstrooid;
Hij slaat geen acht meer op hen.
De priesters heeft men niet ontzien,
aan grijsaards geen genade bewezen.
17 Altijd door smachtten onze ogen
naar hulp voor ons – vergeefs;
op onze wachttorens zagen wij uit
naar een volk, dat niet kon verlossen.
18 Zij belaagden ons bij elke schrede,
zodat wij over onze pleinen niet gaan konden;
ons einde was nabij, onze dagen waren vervuld,
ja, ons einde was gekomen!
19 Onze vervolgers waren sneller
dan arenden des hemels,
zij achtervolgden ons op de bergen,
zij loerden op ons in de woestijn.
20 Onze levensadem, de gezalfde des HEREN,
werd in hun valkuilen gevangen,
hij, van wie wij dachten: in zijn schaduw
zullen wij leven onder de volkeren.
21 Verblijd en verheug u maar, gij dochter van Edom,
gij, die woont in het land Us –
ook tot u zal de beker komen,
gij zult dronken worden en u ontbloten.
22 Uw ongerechtigheid, o dochter van Sion, heeft een einde,
Hij zal u niet weer in ballingschap doen gaan.
Uw ongerechtigheid, o dochter van Edom, zal Hij bezoeken,
uw zonden openbaar maken.

Toen ik dit gedeelte las, viel mijn oog in het bijzonder op vers 20; dat werd dan ook de aanleiding voor de prediking van vandaag.. Want, wat betekent die tekst? Wat wil het ons leren? Ik lees het nog een keer voor:

Onze levensadem, *de gezalfde des Heren* [...] hij van wie *wij* dachten: in zijn schaduw zullen wij leven onder de volkeren.

We horen hier het volk van Juda klagen over het feit dat zij - in Babylon - verbannen waren; hoewel er hoop doorklinkt, een profetische belofte, in de verzen die er aan het einde volgen. Ze *zouden* terugkeren en de ongerechtigheid -de zonde en de straf hierop- van Sion zou een einde kennen.

De kern van dit gedeelte is echter dat éne vers, **vers 20**. In de verzen 12-19 lezen we dat Juda in de ballingschap was. Een ballingschap waarvan niemand had geloofd dat zij daarin zouden komen. Omdat zij zich in Jeruzalem veilig waanden. Wie zou ooit gedacht hebben dat díe stad overwonnen zou worden?

Reden ballingschap

Het was, zo zegt de profeet Jeremia, vanwege **de zonde van Israël haar profeten en priesters**, die onschuldig bloed vergoten. Die dwaling brachten; afgoderij. Overspel met andere goden, afgoden, die zo verschrikkelijk was dat de Here het niet langer kon toestaan.

De stad **werd onoverwinnelijk geacht**. Maar de Here zélf liet toe dat de heidenen de stad overwonnen en binnentrokken; **vanwege hun zonde**. Sterker nog: hij stúúrde de heidenen als een oordeel óver die zonde!

De zonde van het volk **kon** niet ongestraft blijven. Toen Jeruzalem viel, lag daarmee het achterliggende land ook 'open' voor de vervolgers. Vers 19 maakt ons dat duidelijk.

De klaagliederen zijn geschreven door Jeremia. En in Jeremia vinden we ook de oorsprong van dit lied, dit klaagdicht.

Blader eventueel maar eens wat mee, we beginnen in Jeremia 37 en daar lezen we dat Koning Sedekia - die in eerste instantie een vazal was van de koning van Babel! - **niet wilde luisteren naar Gods Woord, gesproken door Jeremia**. Hij kwam in opstand tegen de koning van Babel, en daarom trok het leger van Babel uit om Jeruzalem te onderwerpen.

Vertrouwen op Egypte

Juda had een verbond met Egypte en de Farao van Egypte hield zijn woord; toen Jeruzalem werd belegerd trokken zij met hun leger op om Juda bij te staan.

Jeremia waarschuwde koning, Sedekia, in **Jeremia 37:17-20** dat de Babyloniërs, als ze Egypte hadden verslagen, zéker terug zouden keren om Jeruzalem in te nemen. Sedekia liet hem vervolgens in de gevangenhof, de gevangenis, vast zetten.

Israël dacht dat het hun redding was, Egypte zou Nebukadnessar wel verslaan - zo dachten ze... maar het was "het volk dat niet kon verlossen" en zoals Jesaja dus al had geprofeteerd had Nebukadnessar de Egyptenaren verslagen en was terug gekomen om Jeruzalem wéér te belegeren.

Wie een beetje op de hoogte is van de toestand in die tijd weet dat Egypte dit deed uit 'commerciële overwegingen'; belangrijke handels-routes, die zij min-of-meer controleerden, zouden - wanneer Juda in handen van Babylon zou vallen - onder controle van de Babyloniërs komen. En dat wilde Egypte voorkomen. Vervolgens lezen we dat de Babyloniërs daarom de belegering van Jeruzalem beeëdigden, en slag met Egypte gingen voeren.

Dan zien we daarna in Jeremia 38:2,3 dat men Jeremia in een put had gegooid omdat Jeremia -zelfs in de gevangenis- bleef spreken tot iedereen die het maar wilde horen. Ondanks zijn omstandigheden, ondanks de tegenstand van de mensen, bleef hij Gods Woord brengen:

Jeremia 38:2,3

2 Zo zegt de HERE: Wie in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, de honger of de pest, maar wie eruit gaat naar de Chaldeeën, zal leven en zijn ziel als buit hebben en in leven blijven. 3 Zo zegt de HERE: Voorzeker zal deze stad in de macht van het leger van de koning van Babel gegeven worden en dat zal haar innemen.

Sedekia toonde zich een hele zwakke leider in deze situatie; hij leverde Jeremia over in de handen van zijn edelen omdat, zo zegt hij, 'hij niets tegen ze kan inbrengen'. Hij liet Jeremia kei- en keihard vallen.

Op dát moment had Sedekia **zijn zonde moeten kunnen inzien**; zijn **ongehoorzaamheid** aan de Here had hij kunnen belijden. ***Hij*** was het die de opstand leidde, ***hij*** was opstandig **en hij wist dat**. Door ***zijn*** houding, door het feit **dat hij volharde in zijn zonde, zijn rebellie, opstand, bracht hij iedereen in de stad onder het oordeel**.

Eén mens kan dus een compleet volk in de ellende storten. Eén mens!

De buitenstaander: Ebed Melek

Er is een een buitenstaander, de Ethiopiër Ebed-Melek, nodig om de koning te laten inzien dat hij nu echt te ver was gegaan. De man zegt tegen Sedekia, vrij vertaald: 'wat doe je nu? Jeremia zal toch wel sterven want er is geen brood meer in de stad'.

Sedekia was bezig om, door Jeremia in de put te laten werpen, ***nog meer zonde op zijn eigen hoofd te stapelen***; hij liet bijna het leven van een rechtvaardige nemen door hem in een put met slijk -*vieze drek dus*- te laten werpen, om te sterven van honger en dorst.

Deze Ethiopiër wordt in Jeremia 39 nog een keer genoemd; omdat ***hij*** vertrouwen had in de Here, zou ***zijn*** leven worden gespaard en hij ook niet worden meegevoerd naar Babel. Ondanks dat hij een hofdienaar was zou de Here hem wegens zijn gehoorzaamheid redden en zou zijn leven gespaard worden. Hij was een Eunuch; dat woord kent meerdere betekenissen. De éérste betekenis is die de meesten kennen: een "castraat". Een man die geen kinderen meer kan verwekken. De tweede betekenis kennen we meestal niet, maar de Here Jezus wijst daarop in

Matt 19:10-12:

10 De discipelen zeiden tot Hem: Indien voor een man de zaak met zijn vrouw zó staat, is het niet raadzaam te trouwen. 11 Doch Hij zeide tot hen: Niet allen vatten dit woord, alleen zij, aan wie het gegeven is. 12 Er zijn immers gesnedenen, die zo uit de moederschoot geboren zijn, en er zijn gesnedenen, die door de mensen gesneden zijn, **en er zijn**

gesnedenen, die zichzelf gesneden hebben, ter wille van het Koninkrijk der hemelen. Die het vatten kan, die vatte het.

Met andere woorden; er zijn mannen die geen kinderen kunnen verwekken omdat ze zo geboren zijn en er zijn er die door mensen zo gemaakt zijn. Maar er is óók een categorie die "zichzelf gesneden heeft"; niet l etterlijk!! Maar figuurlijk!! Zij blijven ongetrouwd, krijgen geen kinderen, vanwege het Koninkrijk der Hemelen. Het zijn mensen, mannen, die hun leven in dienst van de Here stellen.

Van deze Ethiopiër kunnen we aannemen dat hij inderdaad kinderloos gem aakt was; maar hij was tevens een man die de Here gehoorzaamde. M eer dan mensen. Hij durfde tegen de edelen van de koning in, *tégen de koning zelf in*, recht in het gezicht van de koning te zeggen dat hij, Sedekia, zondigde omdat hij de bedoeling had een *onschuldige*, een profeet Gods, *in de drek te laten sterven*.

Hoe vaak doen wij niet hetzelfde? Dat we mensen om ons heen letterlijk in de drek laten zakken; puur om ons eigen gelijk of om ons eigen ego? In ongehoorzaamheid aan Gods Woord dat immers zo duidelijk onderwijst dat we elkaar als broeders en zusters moeten liefhebben?

Sedekia luisterde naar de Ethiopiër en laat Jeremia uit de put halen; wat méer is hij vraagt Jeremia naar wat God te zeggen heeft. Het oordeel dat Jeremia hem moet brengen is verschrikkelijk.

Lezen: Jeremia 38:14-28.

"En wanneer ik u raad geef, zult gij naar mij niet luisteren". Vers 15b. Sedekia h ad nog  een kans; als hij zichzelf zou overgeven en onderwerpen aan de koning van Babel, feitelijk zichzelf zou onderwerpen aan het oordeel dat de Here zou brengen over hem en het volk, dan zou hij gespaard blijven. En niet alleen hij, **ook de stad en al het volk dat er in was.**

Sedekia spaarde Jeremia, maar hij offerde uit angst voor de spot en vernedering, uit trots en rebellie tegen de Here God, **de complete stad op**. En dat niet alleen; in Jeremia hoofdstuk 39 lezen we dat Jeruzalem wordt ingenomen, dat Sedekia's eigen zoon voor zijn eigen ogen ter dood werd gebracht en hij werd blind gemaakt.

Er waren -naar aanleiding van Jeremia's profetiën- Jude ers al "overgelopen" naar de Babyloniërs; en daarom ook dat Nebukadnessar wist wie Jeremia was en wist van het feit dat Jeremia continu had aangedrongen op overgave aan Nebukadnessar, in gehoorzaamheid aan God. Daarom werd zijn leven gespaard en mocht hij achterblijven in Juda, samen met de allerarmsten. Ook de Ethiopiër, Ebed Melek, werd gespaard. Hij behield zijn leven; Gods belofte aan hem werd waarheid omdat hij wel gehoorzaam was.

Een bijzondere geschiedenis..

...en een geschiedenis waarvan recentelijk gebleken is dat deze ook nog eens 100% historisch betrouwbaar is.

Je kunt je afvragen waarom dit, voor het volk Israël en haar koning Sedekia ronduit beschamende en vernederende verhaal, zo minutieus is opgeschreven. Natuurlijk, het is geschiedschrijving. Maar *juist in een profetisch boek* treffen we dit verhaal  ook aan terwijl

het in de Kronieken ook al beschreven is. En vervolgens wordt er in de klaagliederen ook weer over gesproken.

De '**gezalvde**' namelijk in de klaagliederen was Sedekia; hij was de koning waarop het volk vertrouwde en waarvan ze dachten: "deze koning beschermt ons tegen Nebukadnessar en zijn leger".

Het volk vertrouwde op de sterke stad, de muren die er omheen stonden. Ze vertrouwden op de valse profeten en de priesters die zeiden dat de Babyloniërs hen niet zouden overwinnen en hen leidden in de afgoderij, ze vertrouwden op de afgoden en ze vertrouwden op hun koning en zijn leger.

Ze vertrouwden op álles... **behálve op de Here God!** Ze luisterden naar iedereen, **behálve naar de Here God** die via zijn profeet tot hen sprak.

We komen daarmee terug bij Klaagliederen 4:20 - het volk dat zich beklagt;

"Onze levensadem, de gezalvde des HEREN, werd in hun valkuilen gevangen, hij, van wie wij dachten: in zijn schaduw zullen wij leven onder de volkeren".

Is het niet raar,... dat ze zich nu opeens zich herinneren: "Ja, maar,.. hij was de gezalvde des Heren, daar mochten we toch op vertrouwen?" - hier spreekt de mens, die God iets denkt te kunnen verwijten. De totaal ongehoorzame mens gaat zich dan opééns beroepen op Gods beloften. Op het feit dat zij toch een koning hadden uit het huis van David, een "gezalvde des Heren". En dus,... er klinkt door: "Waarom doet God dit ons aan?".

Laten we alles nog eens op een rij zetten...

We hebben nu een aantal zaken de revu zien passeren, en het zijn zaken waaruit we voor onszelf, persoonlijk, een les kunnen leren.

Reden ballingschap

- de **zonde van het volk** - de afgoderij. Afgodendienst lijdt onherroepelijk tot verwijdering tussen God en de mens. Als wij God niet centraal stellen in ons leven maar onze eigen "afgoden" -wat dat ook mag zijn- achterna lopen, dan leven we in zonde. God kan geen zonde toestaan en dus is er vanaf het moment dat de mens, u en ik, in onze zonden volharden, ongehoorzaam zijn, sprake van een breuk tussen ons en God;
- **zonde van de priesters en de profeten** - zij hadden het volk onrein gemaakt. Gemeentelijke leiders kunnen een gemeente of een kerk of zelfs een hele kerkelijke denominatie ziek maken, onrein maken. Israël was een geheiligd volk! De gemeente is dat ook, apart gezet, heilig, voor God. Predikanten die dwaling brengen, of predikanten die Christus loochenen - dat is zonde, zij verleiden de kudde waarover zij gesteld zijn!;
- ongehoorzaamheid en opstand tegen Gods Woord door Sedekia. De koning die ongehoorzaam is. In opstand. De Bijbel zegt dat de gelovigen Christus als Koningen en priesters zullen dienen. **Kan Christus een "koning" dulden -in Zijn dienst- die zich niet aan Hem onderwerpt?** Laten we ons goed beseffen dat wij een zware verantwoordelijkheid zullen krijgen. En ook al hebben! Sedekia zij wel "vertel me wat de Here zegt", maar vervolgens luisterde hij er niet naar! Hij handelde niet naar Gods Woord. Hij luisterde niet naar de afgezant, de profeet, van God. En bracht zo ellende

over zijn complete volk.

Hoe zit dat in de gemeente? Als we ongehoorzaamheid toestaan, rebellie, opstand tegen Gods Woord ... of als we als gelovige zelf ongehoorzaam zijn,.. wat denkt u... komt u daar mee weg?

Denkt u dat God niet ingrijpt in mijn leven als ik niet buig voor Hem? Hij is de Grote Koning. Zoals Nebukadnessar dat toen op aarde was. Alle andere koningen, hofdienaren, ambtenaren.. ze **moesten** luisteren naar hem. We hebben ons -net als Sedekia deed- onderworpen aan de Koning der Koningen. Wanneer we vervolgens in opstand komen dan zál Hij ons -in geestelijke zin- "belegeren" en "tuchtigen".

Dit was allemaal reden, méér dan voldoende reden, voor de Here om het volk dat Hem had verworpen te moeten tuchtigen, te moeten straffen door ze in Ballingschap te voeren. En Israël is hierin tot een voorbeeld voor ons - we moeten ons niet beroemen tegen de takken die zijn weggebroken zegt Paulus immers in **Romeinen 11:17**?

Vertrouwen op mensen

- Sedekia, de priesters, de profeten.. ze vertrouwden op Egypte - het volk dat hen niet kon verlossen. Dat hen **nooit** zou kunnen verlossen want zij stonden niet in dienst van God maar dienden hun eigen belangen, hun ´commerciële belangen´;
- De mensen vertrouwden op Sedekia, hun opstandige leider, op de afgoden, de valse profeten..
- de mensen vertrouwden, tenslotte, op de sterke muren van Jeruzalem.

Psalm 118:8 zegt: "Het is beter **bij de HERE te schuilen** dan **op mensen te vertrouwen**". En Psalm 91:9 zegt: "Want Gij, o HERE, zijt mijn toevlucht. De Allerhoogste hebt gij tot uw schutse gesteld".

Vertrouwen op mensen zal nooit leiden tot een goede uitkomst. Wij moeten op de Here God vertrouwen, Hij zal ons nooit maar dan ook nooit laten vallen.

Iedereen met een beetje levenservaring weet dit: als je vertrouwt op mensen, kom je op een dag bedrogen uit. Mensen kunnen je, als het ze zo uitkomt, laten vallen als een baksteen. Soms kun je denken mensen te kennen. Ga je al 10 of 20 jaar of nog langer met ze om. Je zou voor ze door het vuur kunnen gaan, bij wijze van spreken. En dan, opeens.. laten ze jou vallen.

Wat een verschil zien we dan wanneer we kijken naar Jeremia en naar Ebed-Melek. Zij gehoorzaamden de Here en midden in alle ellende werden ze gezegend. Ze mochten hun leven behouden. Jeremia mocht in Juda blijven zelfs. Als absolute bevestiging dat Hij daar, in het land van God, namens de Here had gesproken. Dat Hij een oprechte dienaar van God was.

En Ebed-Melek, de Ethiopiër, die God meer gehoorzaamde dan zijn aardse meester, de koning, en zelfs tegen die koning durfde te zeggen: "Je zit fout!". Het had hem zijn leven kunnen kosten maar juist dáárom, omdat hij zijn leven in de waagschaal durfde te stellen voor de man Gods, Jeremia, werd zijn leven behouden.

In Johannes 15:13 zegt de Here Jezus: "Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden'. Pure, onzelfzuchtige, liefde toonde deze buitenstaander. En hij mocht leven voor Gods aangezicht.

Boete en inkeer

Het is vandaag de 4e adventszondag. Toen ik aan deze prediking begon was ik me eigenlijk niet eens zo bewust van wat er met advent --in het kerkelijk jaar-- centraal staat. Advent is de periode van "boete en inkeer".

Boete = straf.

Het is uit het Rooms Katholicisme dat het kerkelijke jaar is ingesteld en men deed in deze periode "boete". Dat wil zeggen; men deed, in het verre verleden, aan zelfkastijding, kocht aflaten enz. Waarom? Vanwege de zonde.

Zonde kan nooit ongestraft blijven. Dat hebben we hiervoor gezien. Maar kunnen we onszelf straffen? Kunnen we de straf afkopen met aflaten of zelfkastijding? Ook dat is onmogelijk. Dan zou er sprake zijn van zelf-verlossing.

We hebben gezien dat Israël zichzelf **niet** kon verlossen. Zij waren niet in staat zichzelf te bevrijden, hun opstand moest leiden tot straf, tot boete. Ook wij, de mens van nu, ook ik, .. we kunnen ons zelf niet verlossen. Dáárom kwam de Verlosser met een grote V. De Messias! Hij kwam,.. om te sterven. Om de straf, de boete, te dragen. Voor ons!

Inkeer = berouw, bezinning.

Als Sedekia tot berouw was gekomen, zich bekéerd had, .. Als hij gekniel had voor zijn koning en gehoorzaam was geweest aan Gods Woord,.. dan was hij gespaard gebleven. Dan was het volk gespaard gebleven.

Mag ik u oproepen niet te zijn als Sedekia, om niet halsstarrig in opstand te blijven tegen Gods Woord maar om tot inkeer, tot békering te komen.

Om te knielen voor De Koning der Koningen?

AMEN